

EINDADVIES VAN DE COMMISSIE HOOFDSTRUCTUUR. RIJKSDIENST

De Commissie hoofdstructuur rijksdienst beveelt aan, bij de komende kabinetsformatie te besluiten overeenkomstig de hierna volgende voorstellen. Zij heeft zowel de voorstellen als de daaraan voorafgaande overweging de vorm gegeven van door de kabinetsformateur in het op te stellen regeerakkoord op te nemen passages.

Bij dit eindadvies behoort een toelichting met vier bijlagen. Deze toelichting bevat een nadere uitwerking van de voorstellen en een verduidelijking van de gehanteerde begrippen.

Passage op te nemen in het algemene gedeelte van het regeerakkoord

De toenemende omvang en ingewikkeldheid van maatschappelijke problemen maken het nodig dat steeds meer aandacht wordt besteed aan de samenhang en de doeltreffendheid van het regeringsbeleid. Met het oog hierop zullen het afwegingsvermogen en de flexibiliteit van de beleidsvormingsorganisatie worden vergroot. Teneinde dit mogelijk te maken en de organisatie van de rijksdienst blijvend gericht te houden op de veranderende taken en prioriteiten in het beleid van de overheid, zal nu een begin worden gemaakt met een reorganisatieproces.

Passage op te nemen in een hoofdstuk bestuurlijke organisatie, voor zover het betreft de organisatie van de rijksdienst

1. Bevordering van een samenhangende beleidsontwikkeling

1.1 Het regeringsprogramma zal nader worden uitgewerkt in een jaarlijks bij te stellen actieprogramma, waarin de voornaamste beleidsvoornemens worden opgenomen. Een wetgevingsprogramma, zowel per departement als per hoofdgebied van beleid, maakt van het actieprogramma deel uit.

1.2 Teneinde het inzicht in de hoofdlijnen van het regeringsbeleid verder te vergroten en een meer gerichte gedachtenwisseling met de Staten-Generaal over dat beleid en de verwezenlijking daarvan mogelijk te maken, wordt jaarlijks een algemene begrotingstoelichting opgesteld met een overzicht van het beleid op hoofdgebieden.

2. Verbetering van de beleidsvormingsorganisatie

2.1 Voor deze kabinetsperiode worden de volgende vijf hoofdgebieden van beleid vastgesteld:

- bestuurlijke en juridische zaken;
- sociaal-economische zaken;
- sociaal-culturele zaken;
- ruimtelijke en milieuzaken;
- internationale en veiligheidszaken.

2.2 Voor elk van deze hoofdbeleidsgebieden wordt een integrerend minister belast met de algemene beleidscoördinatie.

Als zodanig worden aangewezen:

- voor bestuurlijke en juridische zaken: de minister van Binnenlandse Zaken;
- voor sociaal-economische zaken: de minister van Economische Zaken;
- voor sociaal-culturele zaken: de minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk;
- voor ruimtelijke en milieuzaken: de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;
- voor internationale en veiligheidszaken: de minister van Buitenlandse Zaken.

2.3 Onder gelijktijdige opheffing van de bestaande onderraden wordt voor elk van de genoemde gebieden één onderraad van de ministerraad ingesteld.

2.4 De ambtelijke voorcoördinatie en de externe advisering worden afgestemd op de indeling in hoofdbeleidsgebieden. Dit geldt eveneens voor de coördinatie van wetgeving, planning en financiering.

2.5 Naast de integrerende ministers wordt een beperkt aantal projectministers aangewezen, die worden belast met de uitvoering van beleidsprioriteiten uit het actieprogramma.

2.6 Het aantal leden van de ministerraad wordt verminderd. In ieder geval worden geen ministers zonder portefeuille benoemd.

2.7 Ministers kunnen worden bijgestaan door een staatssecretaris die optreedt als onderminister en formeel als plaatsvervangend minister fungeert. In het buitenland voeren staatssecretarissen de titel van minister, met vermelding van het belangrijkste onderdeel van hun takenpakket.

2.8 Politieke leiding en ambtelijke top van een departement vormen een departementsraad die belast wordt met de afstemming tussen beleid op onderdelen van het departementale takenpakket en het totale kabinetsbeleid.

3. Reorganisatie van de rijksdienst

3.1 De minister van Binnenlandse Zaken zal, teneinde de voortgang van het reorganisatieproces te verzekeren, een plan gericht op het versterken van het reorganiserend vermogen van de rijksdienst ontwerpen en ten uitvoer brengen. Dit plan omvat mede een reorganisatiestatuu, opgesteld in overleg met de organen voor het georganiseerde personeelsoverleg. Onderdeel van het plan is de oprichting van een personeelsdienst voor de rijksdienst als geheel. Hierin zullen om te beginnen worden opgenomen departementale ambtenaren die worden aangesteld in de rang van directeur of hoger.

3.2 De minister van Binnenlandse Zaken wordt belast met de opstelling van een departementaal herindelingsplan, gericht op een vermindering van het aantal departementen per hoofdbeleidsgebied.

3.3 De minister van Binnenlandse Zaken zal een decentralisatieplan opstellen. Daarbij wordt een indeling gemaakt per hoofdbeleidsgebied, uitgezonderd het hoofdbeleidsgebied internationale en veiligheidszaken.

3.4 De minister van Binnenlandse Zaken zal een voorontwerp voor een Organisatiewet rijksdienst doen voorbereiden in nauwe samenhang met het totale veranderingsproces dat het kabinet op gang zal brengen.

3.5 Teneinde het totale veranderingsproces in deze kabinetsperiode daadwerkelijk op gang te brengen, benoemt het kabinet een regeringscommissaris die wordt belast met de leiding van een onafhankelijke stuurgroep, welke onder verantwoordelijkheid van het kabinet veranderingen in de rijksdienst bevordert.